

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanj se
ena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišтво
(administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrť leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrť leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Post.

Post imajo skoro pri vseh veroizpovedanjih. Kristus sam ni nobenega posta postavil, ampak še olajšal je stroge judovske poste; vendar je pri vsaki priložnosti rekel, da se je treba zatajevati in postiti; „te vrste duhovi se dajo le z molitvijo in postom pregnati;“ tedaj je katoliška cerkev le v smislu Gospodovem ravnanja, da je postavila post, oziroma vzela ga nekoliko spremenjenega iz stare zaveze sem. Bolj živo ko je versko prepričanje, bolj trdi in ostri so posti: v prvih časih kristjanstva so se hudo pustili; judje in pravoslavni se še danes oistro postijo. Post nahajamo tudi pri poganskih verah v Aziji. Oznanjevalci veroizpovedanj so bili prepričani, da telo po postu ne oslabi, temveč da se moralna moč človeka okrepi s tem, da samega sebe premaguje in zatajuje, in ravno pri spoznanji vere je moralna moč najbolj potrebna. Poleg ugodnega vpliva na moralno moč človekovo je post koristen tudi za telo; skušnja uči, da taki ljudje, ki se ne postijo nikoli, ki si vsako jed in pijačo privoščijo, ki jim d-ši, taki ki v obilnosti in razkošnosti živé, navadno prej umrjejo, nego oni, ki se zatajujejo in svoje telo bolj pri trdem držé. Verska zasluga posta se ve da leži le v pokorščini do katoliške cerkve. Nasprotniki posta radi citirajo Kristove besede: „ne onečiš človeka, kar pri ustih unide, ampak kar iz ust pride“; pa cerkev tudi ne trdi, da je meso nečisto, ki ga v petek povžijemo, ampak nečista in pregrešna je le nepokorščina.

Ugodni učinek posta na moralne in telesne moči človeka pa smo za to v razgovor vzeli, da bodo tudi tisti potolaženi, ki vidijo v cerkvenih

zakonih le nepotrebno šikaniziranje. Vsaka cerkvena zapoved je dobro prevdarjena in ima svoj gotov vzrok in pomen. S postom se učimo tudi še le prav ceniti božje darove; menj ko jih užijemo, bolj jih bomo v časti imeli. Sin bogatih starišev, ki je vedno v obilnosti živel, ko nastopi dedščino, ne bo znal z denarjem prav ravnati, on ga bo razkošno trosil; premoženje pa ceni in dobro obrača, kdor si ga je trdo prislužil.

Mi Slovenci se postimo tudi v političnem oziru; vsako pravico si moramo s trdim bojem priboriti. Akoravno zdaj še stradamo politične veljave, upati je, da bo naš politični post dobre učinke imel na naš narodni organizem. S trdim bojem in samozatajevanjem se bo ukrepila naša moralna moč, izgajili si bomo značajev. Politično svobodo, ki si jo bomo s takim trudom pridobili, znali bomo spoštovati in braniti. Ustavoverna stranka, ki je politična moč tako dober kup v naročje padla, ne zna spoštovati pravega parlamentarizma, ona potrebuje vedne pomoči vlade in uradništva; kolikor menj pa na lastnih nogah stoji, toliko večja je tudi nje onemoglost in odvisnost, toliko menj ima v sebi samostojnih značajev.

Naši poslanci, kar jih imamo, so se vedno potegovali za pravo politično svobodo, in kadar naša stranka do vlade pride, pričakovati smemo, da se bo v Avstriji pravi parlamentarizem še le pričel, in da se bomo narobe — ustavoverstva za zmirom znebili. Tako se smemo nadejati, da bo tudi naš politični post dobre posledice imel in nas usposobil za pravo ustavno življenje, utrdil v ljubezni in spoštovanji do prave politične svobode.

Dunajski čuki.

„Svet Matija — led pobija, — Če ga ni, — ga naredi.“ Ta stari vremenski ali pratrikarski pregovor naših kmetov zdaj v politično zasukan velja o naših „ustavovernih“ dunajskih nemcih in judih gledé slovenskih narodov na jugu. Slovan je tem ljudem vsak nevaren sovražnik in če ni, si ga pa mislijo nevarnega, da ga le morejo pobijati; in še tako daleč gredó, da ga nalašč dražijo, da bi jim s svojim uporom dal priliko, zagnati se v- nj.

Kdor tega ne verjame, naj le bere „ustavoverne“ liste in prepričal se bo o resnici. V tem ni nobeden list prav nič boljši od drugega, še celó uradnega vpliva sumljivi „Fremdenblatt“ je v nedeljo zapel eno, ki prav slabo diši po tem, da bi Avstrija sprejela južne Slované ljubeznjivo v svoje naročje; vsaj se tega tako dolgo ni nadjati, dokler se v Avstriji sedanji sistem popolnoma ne presuče.

Homatije na jugu so zdaj vsaj toliko poravnane, da z razmotanjem štrene sme Avstrija popolnoma zadovoljna biti, ker je od zapuščine turške dobila lep, pošten kos, za katerega se menda ne bo nihče več pulil ž njo, ker jej je po najvišji razsodbi evropskih oblasti v Berlinu pravilno pripoznan bil. Tudi tega se ni bati, da bi se prebivalci sami kopali izpod Avstrije, kajti kdor je skusil toliko težki jarem turški, ne bo tožil, če tudi ne pride izpod njega naravnost v popolno svobodo, kakoršne si morda želi. Prav tako je prazen strah pred Srbijo in Črnogoro, da bi namreč stezali roke še po Bosni in Hercegovini. Če ravro res niste dobili toliko, kolikor ste zaslužili, kolikor jima gre, ste vendar zadovoljni

Ubogi Muhzin.

(Dalje.)

Muhzin mu začne pripovedovati, kako se mu je godilo, kako ga je ona ponočna prikazen grozno prekanila, in obljubi, da od sedaj ne veruje nobenemu čarovniku več, če bi tudi imel brado samih mesečnih žarkov.

— To je pametno, dragi Muhzin — odgovori Ali Hodža — kaj ti nisem branil, da nikdar ne hodi? Ko bi bil doma ostal, bi te ne bili oropali in te ne mučili, tako pa si se naredil sam sebe bedaka in berača. Ne bodi zato žalosten, v moji hiši bo za tebe vsaki teden enkrat miza pokrita in drugi bogaboječi muzelmani bodo skrbeli, da tudi druge dni ne boš stradal. —

— Hvala Ali — odgovori Muhzin — jaz nečem beračiti. Jaz bom s svojimi prihranjenimi dragocenostmi spet kupčevati začel in se tako pošteno preživel.

— Tak imaš vendar še svoje dragocenosti? — ga začudeno vpraša Ali.

— Gotovo! saj sem jih dal tebi spraviti — odgovori Muhzin.

Ali Hodža odmaje z glavo.

— Muhzin! prijatelj! Tebe so tolike nesreče ob um pripravile; ti ne veš, kaj govoriš. Malo prej si rekel, da so te na potu oropali, in sedaj zopet trdiš, da so tvoje dragocenosti pri meni spravljene, katerih jaz še nikdar videl nisem. Veš kaj, pojdi sedaj domu, prespi se, in ko se bo tvoj duh bolj razvedril, me bo prav veselilo, če spet prideš me obiskat.

S takimi besedami ga potisne Hodža skoz vrata, ktera za njim dobro zapre.

Obupen začel je ubogi kupec sedaj sam nad svojo pametjo dvomiti. Kaj ko bi bile njegove misli o dragocenostih le sanje, kakor so bile po njegovem mnenju tudi le sanje, kar ga je na pot v Mekko pripravilo!

Zdvojen poda se k velikemu vezirju, vrže se pred njim na kolena in pove mu vse, kar se mu je prigodilo.

— Imaš li pričo, ki je videla, da si dal svoje dragocenosti Hodžiju v shrambo? — vpraša veliki vezir.

— Le Alah sam in nobeden drug tega ni videl, saj sva bila taka prijatelja, kakor bi bila eno telo in ena duša.

— Bodi miren, da govorim o tej stvari s sultanom.

Ko sultan po svojem vezirju celo prigodbo zvé, zapove po vseh ulicah Carigrada oklicati, da se je kupec Muhzin, ki je še le te dni iz Mekke domu pripotoval, v morju vtopil, da so njegovo truplo ribčji vjeli in da naj njegovi sorodniki in prijatelji pridejo, da ga pošteno pokopljejo, drugače da se pokoplje na pokopališči za revne.

Nobeden se ne oglasi, tudi Ali Hodža ne, še pogledat mrtvega ni prišel. Čez nekaj dni potem še le je šel Hodža na pokopališče revnih ter tukaj videl nov grob, na katerem sta ležala plošnata kamena z napisom „Muhzin.“

Muhzina dal je sultan tako zapreti, da se ni mogel nobenemu pokazati tudi ko bi bil hotel to storiti. V zaporu je Muhzin dobro živel. Tu je moral na zapoved sultana sestaviti zapisnik vseh dragocenosti, ktere je dal Ali Hodžiju spraviti, in jih na tanjko popisati, koliko da so vredne. Potem zapove sultan velikemu vezirju, da se ta z Ali Hodžijem spravi.

Veliki vezir opravil je to nalogo z ve leti

s tem, kar ste dobili, pa tudi če ne bi bili zadovoljni, če bi hoteli še več dobiti nego imate, — nad Avstrijo se vendar ne bote nikdar spravili, da bi od nje trgali kosove. Saj je še Turčije dovolj, da si lahko še vsaka kak kos odkrehne od nje: Srbija v Bolgariji, ker Bolgari se ne bodo branili srbskega gospodstva, Črnagora pa v Albaniji, kjer jej je ljud že tako od nekdanj zelo prijazen. Temu bi se ne smel ustavljati nobeden pameten človek, ker je že naravna postava in človeški nagon tak, da svoj k svojemu sili. Vzlasti za Avstrijo ni nobene nevarnosti, naj se narodi ob jugu njenem združijo tako ali tako, saj zgodovina uči, da jej ti narodi niso bili nikdar nevarni; ob jugu je imela vojske vselej le z Magjari (Ogri), Turki in Lahi, a nikdar s Slovani, čemu toraj tak strah pred njimi?

Da, čemu ta prazni strah? Čemu po dunajskih listih vnovič hujskanje proti Srbiji, čemu hočejo Avstrijo nad njo poščuvati? Komaj smo na poti popolnega poravnania in sporazumljenja s to mejno nam deželo, da bi se promet in občevanje spravila v pravi nam koristni tir, kar se oglašijo na Dunaji zopet nepoklicani čuki, ki svare pred Srbijo, češ da ima Avstriji nevarne naklepe. Pač so že pred in med vojsko na jugu ti čuki na vse grlo kričali, da Avstrija ne sme trpeti tega, da bi se ob južni meji njeni nakupičile večje slovanske države, a dokazi njihovi o tej potrebi so bili tako publi in luknjasti, da je povsod skozi špranje gledal edino le madjarski „čikoš“. No, če bi Avstrija imela edino le to nalogo, da varuje magjarski rod propada, potem bi to res bilo potrebno; če pa je Avstrija tudi še za druge narode na svetu, je ona trditev ohola, puhla, in če bi se onega načela držala, bi bilo to največja škoda — nji sami.

Kaj nameravajo toraj dunajski čuki s svojim neslanim krikom proti Srbiji? Zakaj so ta krik vnovič zagnali?

Na oboje vprašanje odgovor je že zgoraj: „Avstrija ob mejah ne sme trpeti večjih slovanskih držav.“ — Zakaj jih ravno Avstrija ne sme trpeti, zakaj jih trpi Nemčija? Mi smo ravno nasprotnega mnenja: Ravno Avstrija, ki ima svoje največje prijatelje med Slovani, bi morala zelo skrbeti za to, da se proti drugim narodom, n. pr. Nemcem, Lahom in Magjarom, zagradi s Slovani, kateri so jej bili vseskozi najtrdniji jez zoper vnanje sovražnike; morda bi Avstrije in tudi Nemčije že ne bilo, da ni bilo Slovanov, ki so ustavili naval divjih narodov azijskih. To je že večkrat ponavljana resnica,

katere menda zdaj vendar ne bo nobeden v zgodovini narodov količkaj izveden človek zaikati se predrznil!

Pri tej brambi so Slovani, rešivši druge pogube, sami prišli ob vse svoje, postali so celó sužnji divjim narodom. Za to velikansko žrtev bi jim imela biti hvaležna vsa zapadna Evropa, prav posebno pa še Avstrija, in zdaj je čas, da jim po svojih močeh to neprecenljivo dobroto povrača, ne pa, da bi jih še zavirala v prizadevanji iznebiti se turškega jarma in priti do nekdanjih pravic.

Se vé, časnikarski čuki na Dunaji nimajo že davno nobene vesti več, umorila jim jo je strast sovraštva do vsega, kar je slovansko, zato so se najprej najhuje upirali pridobitvi Bosne, zdaj pa, ko vidijo, da njih krik zoper gotovo reč nič več ne izdâ, izmislili so si Srbe nam sovražnike in z vso močjo bijejo plat zvona, češ, da v Srbiji gori in da mora iti Avstrija gasit tje prav tako, kakor je šla v Bosno, to je: naj zasede tudi Srbijo. „Stolz liebe ich den Spanier!“ Pri vsem spoštovanju do Avstrije, njene vojne in denarne zmognosti si pa mi vendar upamo dvomiti o tem, da bi se tako početje posrečilo jej, če bi se prav nobena druga država, n. pr. Rusija, ne uteknila vmes. Srbijo zasesti bi mogla in smela Avstrija le s privoljenjem Rusije. Tega privoljenja pa Rusija ne bo dala, dokler ni, kakor zdaj, ne najmanjšega vzroka za to. Če bi pa mi proti volji Rusije ali le brez njenega odločnega privoljenja hoteli zasesti Srbijo, je to toliko, ko vojska z Rusijo; te vojske nam ni treba in Bog nas je varuj!

Najpametneje in najkoristneje za Avstrijo je zdaj, če se peča z vrznanjem Bosne in Hercegovine, vse druge dežele na jugu pa čisto pri miru pusti, da se ne opeče. Ustaja turških podložnikov nas briga le kot pravične ljudi, kot državljane avstrijske pa prav nič. Če nas ima na jugu zdaj skrbeti še kaj, je le to, da bi se Turčija v Evropi več ne okrepila; to se pa dâ zabraniti najbolje, ako ostane naša zaveznica Rusija; po tem turški zmaj ne bo mogel vzdigniti več glave in lahko bomo mirno živeli. Na jugu nam ni družega sovražnika ko Turek; ta je ob tla in se ne sme več vzdigniti. Vsak drug strah je prazen, toraj naj bi čuki na Dunaji rajše molčali, nego da hujskajo proti Srbiji, to je: proti Rusiji, in spominjali se besed našega presvitlega cesarja, ki je o začetku rusko-turške vojske odločno rekel: „Enkrat že ste me spravili v zadrego po vojski z Rusi, zdaj me ne bote več pripravili do nje.“

previdnostjo. Kakor po naključbi se pridruži Ali Hodžiju in začne pogosto z njim občeovati, občuduje njegovo veliko modrost ter mu tudi obljubi, da bo o priložnosti priporočil ga sultanu, češ da tako učen mož ne sme ostati brez imenitne službe.

Sultan pokliče Hodžija k sebi in se razveseljuje in čudi nad njegovo modrostjo. Pozneje ga je tudi popraševal o posebnih priložnostih za njegovo mnenje pri težkih pravih, pri katerih so bili sodniki različnega mnenja, in njegova beseda obveljala je skoraj vselej. Čislal ga je sultan toliko, da ga je imenoval za hudzira (ki miloščino deli) in ga tako postavil v prvo vrsto dvornih dostojanstvenikov.

Tolika sultanova milost preslepila je čisto Ali Hodžija. Pol leta je že preteklo, kar je bila naznanjena smrt Muhzina. Hodža že ni več mislil nanj.

Nekega dne zapazi sultan na pasici Ali ižija dragoceni molek (paternošter), ki je

bil enak onemu, ktere ga je popisal Muhzin med svojimi dragocenostimi. Koralne kroglice bile so debele ko lešniki in v njih vrezane so bile mično molitve iz korana. Vsaka večjih kroglic pa je bila obdana še po robu z demanti.

Sultan začudil se je lepo izdelanemu dragemu molku.

— Kako lep molek imaš! Tacega še jaz nimam v svojem zakladu. Korale so neizrečeno lepe in delo je neprecenljivo.

Hodža vesel, da se njegov molek sultanu tako dopade, mu ga ponudi précej v dar. Sultan dopadljivo vzame dar ter zahvalujoč se nasproti podari mu tri mošnje cekinov tolike vrednosti, da je bil molek drago plačan. Povabi ga tudi k veliki veselici, ktero bo drugi dan obhajal na trgu Džerid. Ali Hodža je bil sultanove proslavitve, da sme drugi dan med velikaši dvora stati, bolj vesel kakor daru.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 26. februarja.

Nova postava zaradi zemljiške veenitve in novih zemljišnih knjig je bila od državne zbornice potrjena.

Polkovnik Thömel je imenovan za ministrskega rezidenta pri črnogorski vladi.

V delegacijo je, kakor Hrbst, tudi Giskra dobil namestnika, toraj sta dva huda kričača menj. Giskra je nevarno obolel.

Na **Dunaju** se sklicujejo vseučilišniki na posvetovanje za posebno prošnjo, naj se dosednji izpraševanjski red pri slušateljih modroslovja preméni, in isto tako sklepajo v Pragi.

Med **Madjari in Rumunci** raste razdraženost zaradi deputacije, ki so jo Rumunci k cesarju poslali, da bi ne potrdil nove madjarske šolske postave, ki namerava pomadjarjenje vsih nemadjarskih narodov na Oger-skem. Rumunski škof Roman, ki je prišel iz Dunaja nazaj, bil je od rumunskih rojakov v Sibiriji demonstrativno sprejet in pozdravljen.

Avstrijsko-ruska meja se bo zopet enkrat zaprla zavolj živinske kuge.

Madjarska zbornica ne vé, kaj bi z berlinsko pogodbo naredila. Eni jo hočejo potrditi, levičnjaki jo hočejo zavreči, nekteri jo hočejo samo na znanje vzeti. Tedaj isti prepir za kozjo dlako, kakor v dunajski zbornici.

Naj sklenejo tako ali tako, dovršenih stvari ne morejo premeniti. „Bolni mož“ v Carigradu ima svoje batine na hrbtu in Srbo-Bolgari so svobodni.

Vnanje države.

V **Trnovem** se je po petstoletnem prestanku zopet slovesno odprla prva bolgarska narodna skupščina. Prvi je govoril knez Dondukov-Korzakov. Prišli so tudi poslanci iz Rumelije. Bolgari nečejo nič vedeti o razdelitvi svoje dežele v dva kosa, kakor je berlinski kongres samovoljno določil, in vedno ostreje je agitacija za združenje obeh pokrajin. Pravi se, da Angležka ni več tako nasprotna temu združenju, in da se angleška politika skuša pridobrikati Rusiji. Najbrž so to učinile nesreče Angležev na bojiščih v Afriki in Aziji.

Egiptovski podkralj je v velikih denarnih zadregah, čeravno svoje podložnike strašno žuli.

Kakor vsi Turki, živi v veliki razkošnosti, ima na stotine bab; na svojem potovanju po Evropi je potrošil več milijonov. Poleg tega ga še judje skubijo in goljufajo, kjer le morejo, in mu grozne obresti nakladajo za posojene novce. Na tak način so tudi sultana v pesti imeli in do golega oskubili. Zdj ko podkralj ne more več plačati ne kapitala, ne obresti, niti dneine svojim vojakom, vedeli so si judje pridobiti pomoč angležke in francoske vlade.

„Plačaj!“ mu žugajo s pestjo, ubogi nemni Turek-podkralj pa ne vé, kje bi denarja dobil, da bi se odkrižal lakomnih evropskih judov. Eden prvih organov evropskih judov, dunajska „N. fr. Presse“, žuga podkralju Ismail paši z evropsko intervencijo, ter zahteva, da naj se ta vladar pod „kuratelo“ postavi, in da naj se mu „jerob“ dá. Kakor malo imamo simpatij za Turke, za judovske pijavke jih imamo še menj, in prav dobro bi se nam zdelo, ko bi jih Izmail paša enkrat prav nabril, ko bi bil dosti pameten za to, saj je izposojeni denar že davno z visokimi

obrestmi nazaj plačal. Pri tej priložnosti omenjamo, da je trpljenje Jugoslovanov dosti proizročila tudi judovska lakomnost. Bolj ko so namreč judje sultana pritiskali in goljufali, bolj je moral on svoje podložnike žuliti, da je potem tisti krvavo pridobljeni denar uboge „raje“ judovskemu molohu v žrelo vrgel.

V Berlinu je umrl teldmaršal **Roon**, ki je bil vojni minister pruski za časa nemško-francoske vojske; kakor pravijo, je bil mož bistre glave in je za Prase velike zasluge pridobil s. i. Njega bodo težko nadomestovali.

Črnogorski knez misli preložiti svojo rezidenco iz Cetinja v Danilovgrad. Tam se bo zidalo vladno poslopje, kneževa palača, in poslopje za visoko šolo ali vseučilišče. Tedaj Črnogorci bodo prej vseučilišče dobili, nego mi Slovenci! Tako lepo skerbé avstrijske vlade za vedno zvesti slovenski narod! Piše se tudi iz Cetinja, da sme Črnagora z novo pridobljenimi kraji prav zadovoljna biti. Polje okoli Nikšića je prostorno in rodovitno, ter bo Črnogorce preskrbovalo z živežem. Trdnjava Spuž na jugu pa ima jako imenitno lego za brambo dežele, in ne bo več tako lahko niti Turkom, niti Albancem prodreti v črnogorsko zemljo, ker jim Spuž pot zapira. Novo glavno mesto Danilovgrad leži blizu Spuža, pa vendar še v stari Črnogori. Pravijo, da so Albanci kaj srditi na Črnogorce, in posebno Slovanom sovražni listi to kaj radi prežvekovajo in strašijo Slovane s „hrabrimi in divjimi“ Albanci, temi izhodnimi „Švicarji“. Iz več srbskih glasov pa nam je znano, da se Srbi in Črnogorci prav malo plasijo pred Albanci, ker jim ti niso do rastli niti na duhu, niti na telesu. Če nas Slovanov nemajo s kom drugim strašiti, ko z Albanci, potem smemo mirno spat.

V **Petrogradu** se pričakuje novi angleški poročnik Dufferin. Pričakuje se od novega poročnika, da bo prinesel s seboj polnomočje, sprijazniti se z rusko vlado, in določiti v Aziji mejo, ktere ne sme prestopiti ne Rusija, ne Anglija. Nasprotno pa bo Angleška morda privolila v združenje cele Bolgarije. Angleži vidijo, da jim postaja Rusija čedalje bolj nevarna, za to skušajo z lepim načinom doseči, kar bi z grdim gotovo ne zmogli.

Tudi na **Laškem** so se začeli katoličani gibati. Nedavno so imeli shod, ter osnovali program „katoliško-konservativne“ stranke. Navzoči so bili med drugimi: grof Masino, knez Sulmona, markezi Baviera, Ferrajoli, Bourbon del Monte, knezova Chigi in Cellamare, grofovi Campello, Melzi in Malvezzi; iz meščanstva Bertolucci, Grossi itd. Braniti hočejo vero in papeža, pa nimajo nič zoper zedinjeno Italijo. Pač pameten program! Odstraniti vse premembe od leta 1859 sèm, bilo bi pač nemogoče, ker imajo Lahi preveč antipatij do tujih vladarjev, kakoršnim so morali toliko časa pokorni biti. Neodvisnost in pravice papeževe, svoboda vere se dadó tudi v zedinjeni Italiji doseči, ako bi mogla kedaj katoliško narodna stranka v Italiji do krmila priti. Do zdaj se katoliki niso vdeleževali volitev. Ako bodo to v prihodnje storili, še le potem se bo videlo, koliko moči in vpliva imajo na staroslavnem poluotoku.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 25. febr. (Igranje Madjarov z ognjem.) Omenili smo že, kako hočejo Madjari nasproti drugim narodnostim vedno ostreje postopati, kako predlaga poslanec Grünwald energično centralizacijo v

madjarskem duhu, in kako zahtevajo upeljavo madjarskega jezika v vse ljudske šole ogerske. Tudi smo povedali, da je šla že deputacija rumunskih škofov k cesarju pritožiti se, in kako je to Madjare raztogotilo. Lahko si je misliti, da je razdraženost velika ne samo med Rumunci, ampak tudi med Srbi, Saksi in Slovaki. S takimi namerami pa bodo Madjari ravno nasproten cilj dosegli. Pomisliti je treba, da je situacija na iztoku vsled rusko-turške vojske vsa drugačna postala, nego je bila poprej.

Odkar je turško gospodarstvo uničeno, imajo Srbi in Rumunci svoje oči obrnjene na Oggersko in ne več na Carigrad. Dokler so bili balkanski narodi objeti od dveh sovražnikov, na severu od Madjarov, na jugu od Turkov, tako dolgo se niso mogli geniti, in tačas je imel madjarski šovinizem proste roke. Drugače je pa zdaj, ko so se znebili enega dušmanina, Turka.

Avstrijski Srbi so videli že prej v kneževini srbski svoj magnet, svoje središče, avstrijski Rumunci pa so bivali s svojimi simpatijami, s svojim srcem v Bukrešu. Da si je hotela Oggerska pridobiti simpatije teh dveh narodov, zamogla je to le na poti popolne narodne ravnopravnosti, kakor vlada med narodi v Švici.

Rumunci so bili skoro že na potu, sprijazniti se Madjari, ker so se vedno prepirali z rusko vlado in ker se bojé, da bi ne utonili v slovanskem morji. Da so Madjari tako modri politiki, za kakoršne hočejo veljati, morali bi to mržnjo Rumuncev proti Slovanom v svoj prid porabiti. Pa Madjar ne pozna družega naroda razun sebe, prav kakor Turek ne, in Rumunci vedno bolj uvidevajo, da je vedno še lože shajati z Slovani, nego z Madjari. Treba je pomisliti, da živi na Oggersko-Erdeljskem tri milijone Rumuncev, tedaj ne menj, nego je samih Madjarov. Tako mnogobrojen narod, k ima poleg tega trdne narurane pozicije v erdeljskih planinah, dražiti in stiskati, to utegne imeti za oggersko državo jako nepovoljne nasledke, posebno ker imajo Rumunci močno zaslombo na sosedni, zdaj neodvisni kneževini rumunski. Oggerskih Srbov je sicer le malo, a ti so krepi in energični. Srbski poslanci delajo od nekdaj v oggerski zbornici najčilejo opozicijo madjarski vladi. Od te strani preti dvigniti se vihar, ki bo razpihal madjarsko mogočnost.

Slovaki so sicer reveži in si ne znajo pomagati, pa ostali Slovani ne bodo vedno mirno gledali trpinčenja tega zapuščenega naroda, in tako Madjari na vse strani veter sejejo in bodo nevihto želi.

Iz Trsta, 22. februarja. Odbor političnega društva za Primorsko je v seji 18. t. m. sklenil po tržaški okolici napraviti te-le volilne shode: V Skednji v nedeljo 2. marca po predpoldanskem cerkvenem opraviu v tamošnji šoli za I. okraj, popoldne istega dne za II. okraj po popoldanskem cerkvenem opraviu, pri Lovcu v g. Jurjevej hiši zraven Revoltelove kapele. — V nedeljo 9. marca za III. in IV. okraj v rojanskej čitalnici popoldne ob 3. uri. — V nedeljo 16. marca za V. in VI. okraj na Proseku pri g. Nabergoju. — Volilci tržaške okolice, potrudite se k volilnim shodom, da se tam določi natanjko, kterege boste v mestni in deželni zbor volili, da se nam ne vrine tujec, kteri za našo okolico nema srca, ampak bi le zato voljen bil, da vzame sedež domačinu in da bi lažje polasčevali in gospodarili z okoliškim denarjem po svoje, kakor se je to doslej godilo. Može! vdeležite se v velikem šte-

vilu, vabiti svoje sosede in prijatelje in delajte med volilci na to, da se nedadé oslepāriri od sladkih besed naših naših nasprotnikov. Delajmo složno in možato pokažimo, da naš narod, kterege posebno nasprotniki črtijo lahko sam gospodari, da mu ni potreba tujih kukavic.

Iz Istre 24. febr. (Poduk v kmetijstvu.) Prof. Kristan, ki podučuje kmetijstvo na učiteljišču v Kopru, bode vsled dovolitve dež. šol. sveta ob nedeljah ali praznikih po raznih krajih prosta predavanja imel o posameznih oddelkih napredovalnega kmetijstva, kar bode gotovo vsim za bolji razvoj vnetim Istranom prav všečno. Treba je, da se to podjetje našega g. rojaka vsestransko podpira. Ob enem opozorujemo tu posebno častite duhovnike isterske, kterim je mar razvitek in blagostanje našega deželana, da blagovolijo naznaniti omenjenemu gospodu, v kterem kraju želijo taka predavanja, o kakem za dotični kraj posebno važnem predmetu naj bi poduk govoril. Naši duhovniki potrebe in pomanjkljivosti o kmetiških rečeh svojih faranov najbolj poznajo in tudi najlože in zdatno pomorejo v dobri prospeh in zvršitek teh predavanj.

Gosp. Kristan bode prvi govor o kmetijstvu imel — ako bo vreme ugodno — 19. marca, na dan sv. Jožefa, po končanem žegnju popoldne v Truškah. Poduk bode zanimiv in važen. Vsi za napredek kmetijstva vneti može se naj zbero ter naj pokažejo, da jim je na srcu važnost omike in boljšega poljedeljstva. Vsakdo je povabljen.

Domače novice.

V Ljubljani 26. februarja.

(Katoličanstvo na Dunaji.) Celo lepo in veliko dunajsko mesto je prekisano in prejedeno po prostomavtarstvu in judovstvu. Da so na Dunaji vse cerkve prazne, smo že davno vedeli, nismo pa mislili, da je brezverstvo že take napredke storilo, kakor se zdaj kaže iz sledečega dogodka. Do zdaj je bila v vsaki šolski sobi po ena „britka martra“ (križan Jezus); dunajski šolski sveti so te križe počasi odpravili, in ko je škofijstvo zahtevalo nove, se je reklo, da za take reči ni denarja. Zdaj je dunajski nadškof na svoje stroške dal takih križev narediti, in kaj se zgodi: — dunajski šolski sveti se branijo obesiti po šolskih sobah podobe našega odrešenika! V vsaki šoli je nekaj judovskih otrok; zdaj pravijo — izgovor liberalci zmirom najdejo — da šola ne sme biti verska. Sploh je nesmisel, krščene in judovske otroke v eni šoli podučevati. Naj bi se naredila za judovske otroke posebna šola. Tega pa liberalci nečejo, ker bi najraje iz šol izpahnili verski nauk, in jim dajejo šole z mešanimi otroci za to najboljši povod. Kam bo Avstrija prišla, če bo ta duh naprej gospodaril v njej?!

(Iz seje deželnega odbora dne 14. t. m.) Sklenilo se je, da se diskonto ali odbitek za izplačevanje izsrečkanih obligacij kranjske zemljišne odveze pred postavnim obrokom zniža od 5 na 4 odstotke, in kako naj se gotovina deželne blagajnice, katera se ne potrebuje prec, plodonosno porabi; — deželni odbori v Celovcu, Gradcu in v Pragi se naprosijo, da naznanijo svoje izkušnje v zadevi režijske, to je, postrežbe in hrane v tamošnjih norišnicah, po kterem načinu je tam režija vpeljana, ali je v lastnem gospodarstvu ali v najemu; — deželnemu računovodstvu se naroči, da obračune raznih zakladov za leto 1878. in proračune za leto

1880. predloži do 1. aprila; razpiše se služba enega sekundarija v deželni bolnišnici, en sekundarij se pa bode le za čas potrebe provizorično v službo vzel; — razglas ministerstva za pravosodje, da se občina cirkuška ne more dati pod okrajno sodnijo v Ložu, vzame se na znanje in objavi županstvu te občine; — dopis deželnega predsedstva, da je sklep deželnega zbora zaradi pobiranja 20% priklade na direktne davke in na vžitino leta 1879. za deželni zaklad, zadobil cesarjevo potrjenje, vzel se je na znanje; — sklene se, da se deželni odbor obravnave zaradi naprave železnega mostu čez Savo pri papirnici v Medvodah 17. dne t. m. vdeleži po svojem odborniku gosp. vitezu Gariboldi-u.

(Iz seje deželnega odbora dne 21. t. m.) Deželni odbor je sklenil, da gre vsled petindvajsetletnice cesarjeve poroke 24. aprila deželna deputacija pod vodstvom deželnega glavarja z voščilnim pismom poklonit se Njho-vima Veličanstvoma. — Dalje se je sklenilo, prodati okolo 3 1/2 orala veliko senošet norišno-stavbenega zaklada v Oberjih pri Šmartnu pri Savi; — za poskušnje s toplosno kurjavo v novi norišnici na Studencu se ukrenejo potrebne priprave; — na dopis deželnega šolskega sveta se pritrdi predlogu krajnega in okrajnega šolskega sveta, da se sedanji čateški učitelj Janez Teršelič definitivno namesti v učiteljsko službo na ljudski šoli pri Beli cerkvi; — deželnemu šolskemu svetu se piše zaradi iztirjanja šolskega denarja, ktere ga je še več občin na dolgu normalno-šolskemu zakladu; — poročilo cestnega odbora v Kranjski gori, da bi bili stroški za prenavedbo sedanje ceste čez Klanec (Stukel) pri Beli peči nepri-merno veliki v primeri s koristjo te prena-redbe, vzame se na znanje ter se bode pri-hodnjemu deželnemu zboru o tem poročalo; — na prošnjo cestnega odbora litijskega se deželnemu inženirju naroči, da gre ogledat potrebne poprave in prenavedbe okrajne ceste ob potoku Medja iz Zagorja na Trojane; — prepoved, da se v gledališči ne sme tobak kaditi, se ponovi ter se zaradi tega deželni odbor obrne tudi na mestni magistrat. „Nov.“

(Srebrni denar.) Ljudem se čudno zdi, da dobimo naenkrat srebrni denar, posebno zdaj po vojski, in v pogledu na mogoče nove homatije na iztoku. Ugibajo in ugibajo, kaj hoče to pomeniti, eni prerokujejo državni ban-kerot, drugi pravijo, da je Nemčija srebru vso ceno vzela, ker je upeljala zlat denar, in sre-bra neče jemati; tretji zopet mislijo, da to nikoli biti ne more, da bi papir toliko veljal, ko srebro, in da mora biti kaka posebna špekulacija. Zgodilo se je že v Ljubljani te dni, da nek trgovec na velikem trgu za srebrni gol-dinar ni hotel več dati ko 98 kr. Pri tej pri-ložnosti omenjamo, da je že enkrat cena sre-bra tako padla, da so ljudje dobre stare dvaj-setice po 18 kr. ponujali, pa so se vsi kesali, ker cena je kmalo potem zopet poskočila, in vsi so bili goljufani, ki so dvajsetice proč dali.

(Nov kinč ljubljanskega mesta) je gotovo mitnica (šraga) ob celovski cesti pri prote-stantovski cerkvi. Že ko pri bolnišnici zaviješ na to cesto, zagledaš dolg brun od ene strani do druge in če prideš iz Šiške in si nekoliko bolj debelega života, si že objekt radovednim očem cestinarjev ali „iblatjarjev“ kakor jim ljudstvo pravi. Ob tržnih dnevih in somnjih je cesta, čeravno široka, po vozovih, ki se mo-rajajo tam vstavljati, da jih vse preiščejo, tako zamašena, da ne moreš lahko preriti „wagen-burge.“ Kako neprijetno je to že vsakemu, ki

memo gre, kako pa še le onim nesrečnejšem, ki tam stanujejo in nimajo miru noč in dan! (Vreme) je zdaj v Ljubljani in menda tudi po drugih krajih jako čudno, ni ga bilo davno že takega. Pustno nedeljo je Jupiter posebno skazoval, kaj zna; ponoči sneg, zjutraj najprej solnce, potem grom, popoldne dež vodén in leden, zvečer blisk, potem pa prav kraški piš — tako, da smo imeli en dan vreme vsa leta, samo treskalo ni in potresa tudi ni bilo. Ni čuda, da je zdravje po mestu prav slabo, skoro vsak je premražen in kašlja. Bog daj, da bi se kmalu na bolje obrnilo.

(Nemška domišljivost). V nedeljo zvečer smo se v kavarni silno smejali, ko smo brali telegram iz Toplic na Českem, ki prinaša govor nekega moža one komisije, ktera se je posvetovala, kako bi se dali vsahneni vrelci zopet na dan sklicati. Čeravno je ta reč silno žalostna, vendar ne more človek drugače nego da ga sili smeh, če bere, „da bo nemški pogum tudi tu največ pomagal.“ Toraj vse drugo ne pomaga nič, le pogum, in ta pogum mora biti nemški! Mi pa tak „pogum“ imenujemo ošabnost, predrznost.

(Maškarada „Sokolova“ v ljubljanski či-talnici) pustni večer je bila, kakor že več let zaporeda, tudi letos najživahnejša predpustna veselica v Ljubljani, obiskana po vseh stanovih iz obeh taborov. Obširneje popisati je danes nimamo prostora, omenjeno bode le, da je bilo povsod premalo prostora; plesalo je nad 120 parov, pa bi jih bilo še več, če bi bili imeli kje. Mask je bilo veliko, posebno ženskih v obleki raznih narodov, moških je bilo manj maskiranih. Tudi dvorana in vhod do nje sta bila krasno okinčana. Zabavali so se o pustnih šalah in burkah do zgodnjega jutra, toraj še potem, ko je bil pust že pokopan. Le eno je, kar je moralo narodnjaka v srcé boleti, in to je preveliko nemškutarjenje; kdor ni vedel, da je v čitalnici, bi bil gotovo mislil, da je v ka-zini, vsaj se morda tam nič manj nemščine ne sliši. Kdaj li se bodo naši ljudje odvadli pogubljive napake, da cela družba enemu ali eni, ki ne uma ali noče znati slovenski, na ljubo vsa začne nemški kramljati!

Razne reči.

— Sveto leto. Sekovski škof je kar po Volksblattu vernikom svoje škofije naznanil sveto leto, ktero se prične 2. marca, ter od-ločil, naj se prednji dan na večer pol ure zvoni po vseh cerkvah, v nedeljo pa dvopoldne in po-poldne sv. R. Telo po eno uro izpostavi v po-češčevanje; lastni pastirski list, kateri zaradi premalo časa doslej ni mogel, izide skoro in pove vse bolj natanko.

Eksekutivne dražbe.

27. februarja: 3. Šabec iz Selc v Ljubljani. 1. Nagode iz Hotederžice, 3. Švigelj iz Dolenje vasi, 1. Miheve iz Ziberš, 1. Zalaznik iz Cirkovske vasi. 1. Rožanc iz Cirknice, vsi v Logatcu. 3. Maslin iz Selc v Postojni. 3. Vernig iz Stare Loke v Loki. 3. Novak s Podgore in Ivanc iz Srobotnika, oba v Lašičah. 3. Pavlin iz Kruč v Ložu. 28. februarja: 2. Gašperšič iz Železnikov in Gerbec v Loki. 2. Krašovic iz Studenca, 1. Orušič iz Starega trga, 1. Koren iz Nadleska, 1. Turk iz Topola, 1. Troha iz Babnega polja, vsi v Ložu. 2. Mali v Kranji. 2. Frank s Prema, v Bi-stricti. 2. Šuklje iz Dolenje Lokvice v Metliki. 3. Šantel iz Prelskega, v Postojni. 1. Praprotnik iz Gbčine, Coelig in Mandel iz Litije, 1. Jermanc iz Javorške, vsi v Litiji. Beguš iz Nemških Rovt v Radolici. 1. Vovk iz Št. Vida, 1. Bavčer iz Podrage, 1. Krečič iz Ustja vsi v Vipavi.

Umrli so:

Od 22. do 24. februarja: Anton Vodnik, kamnosek 53 l., za jetiko. Nikolaj Šetina, fn.

svet. 68 l., vsled starosti. Franc Štebil, gostač 57 l., za mrtudom. Janez Ahčin, čuv. o. 17 m., za kašljem.

Telegrafične denarne cene 26. februarja.

Papirna renta 63.20 — Srebrna renta 64.10 — Zlata renta 75.60 — 1860letno državno posojilo 115.70 Bankine akcije 793 — Kreditne akcije 229. — London 116.55 — Srebro — — — Ces. kr. cekini 5.50. — 20-frankov 9.30.

Denarstvene cene 25. februarja.

Državni fond.	Denar.	Blago
5% avstrijska papirna renta	62.45	63.60
5% renta v srebru	64.40	63.46
4% renta v zlatu (davka prosta)	75.90	76.10
Srečke (lozi) 1854. l.	109.50	100. —
„ „ 1860. l. cel.	112.50	112.25
„ „ 1860. l. petinke	115.50	116. —
Premijski listi 1864. l.	149.25	149.70
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	99.50	100.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	96.50	97.50
Ogerske po 5%	81. —	82. —
Hrvaške in slavonske po 5%	85.75	86.75
Sedmograške po 5%	76.75	77.50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	791. —	793. —
Unionske banke	69. —	69.50
Kreditne akcije	230.40	230.60
Nižovstr. eskomptne družbe	760. —	770. —
Anglo-avstr. banke	100.25	100.50
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	165. —	165.50
Tržaške „ 100 „ k. d.	117.75	118.25
„ „ 50 „ „ „	61. —	63. —
Budenske „ 40 gl. a. v.	27.50	28. —
Salmove „ 40 „ „ „	43. —	39.50
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	31.50	32.50
Clary-jeve „ 40 „ „ „	32. —	33. —
St. Genois „ 40 „ „ „	35.25	35.75
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	30. —	30.25
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	25.50	30.50
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.58	5.59
Napoleonsd'or	9.33	9.33

Lep in prav dober glasovir

je naprodaj v Ljubljani, na mestnem trgu št. 15, III. nadstropje. (2)

Št. 1281.

Razglas.

Dne 5. marca 1879 dopoldne ob 10. uri bo v občinski uradnji na **Mirni niževalna dražba** zaradi oddaje del za popravljanje cerkvenega stolpa, cerkve in župnijskih poslopij.

Proračun kaže stroškov:

- a) pri cerkvenem stolpu:
za rokodelstva	2000 gl. 55 kr.
za gradivo	864 „ 78 „
za ročno in vožno pripomočno delo	408 „ 55 „
skupaj	3273 gl. 88 kr
- b) pri cerkvenem poslopiju:
za rokodelstva	549 „ 40 „
za gradivo	210 „ 90 „
za ročno in vožno pripomočno delo	194 „ 72 „
skupaj	955 gl. 2 kr.
- c) pri župnijskem poslopiju:
za rokodelstva	285 gl. 89 1/2 kr.
za gradivo	202 „ 64 „
za ročno in vožno pripomočno delo	75 „ 18 „
skupaj	663 gl. 71 1/2 kr.
- za vse skupaj toraj pro-računjenih 4892 gl. 61 1/3 kr.

K tej dražbi se udeležniki z dostavkom vabijo, da se morejo stavbeni popis, obris ter dražbenki pogoji pri podpisnem glavarstvu pregledati. (1)

C. kr. okrajno glavarstvo novomeško
dne 22. februarja 1879.

J. Blaznikov naslecnik v Ljubljani.